

Ivan Ouhel

Malíř, kreslíř a grafik Ivan Ouhel se narodil 18. února 1945 v Ostravě. V roce 1962 začal navštěvovat kurzy výtvarné výchovy v Ústředním domě železničářů v Praze vedené prof. Čechem. V letech 1963 až 1968 studoval večerně na Střední odborné škole výtvarné v Praze (s dvouletým přerušením základní vojenskou službou), v letech 1968 až 1974 studoval na Akademii výtvarných umění v Praze (ateliér figurální malby prof. Součka). Byl zakládajícím členem volného seskupení 12/15 – Pozdě, ale přece; od roku 1992 je členem výtvarného odboru obnovené Umělecké besedy v Praze. Od roku 1975 vystavuje samostatně (více než 60 výstav v Československu, České republice, Bulharsku, Itálii a Francii); skupinových výstav se účastní od roku 1976 (více než 180 výstav v Československu, České republice, Finsku, Francii, Indii, Itálii, Maďarsku, Německu, Nizozemí, Polsku, Rakousku, Řecku, Slovensku, SSSR, Švýcarsku, USA a ve Velké Británii). Československo reprezentoval na XLII. Bienále v Benátkách. V roce 1988 obdržel cenu Ex aqueo na Mezinárodním bienále malby v Košicích, v roce 2000 1. cenu v kategorii Bibliofilie soutěže o nejkrásnější knihu roku 2000 vyhlášenou Památkem národního písemnictví v Praze. Svými díly je zastoupen ve veřejných a soukromých sbírkách v České republice a zahraničí. Žije a pracuje v Praze.

Od sedmdesátých let dvacátého století patří tvorba Ivana Ouhela neodmyslitelně k tváři současného českého umění. Ohlédneme-li se za jeho dílem v celé šíři a komplexnosti je nám především jasné, že autorův nezaměnitelný projev nelze vykládat v zjednodušeném kontextu „krajinařství“, i když příroda jako terén, ve kterém se reflektující lidská mysl pohybuje, tu jistě hraje podstatnou roli. Lze snad říci, že Ouhel propůjčuje uchopitelnou podobu tkání světa v jejich nesčetných viditelných a neviditelných formách, v její tvármoti a zranitelnosti, v jejím navrštění a odkrývání. Onou tkání mohou být prosté rostlinné fragmenty, neokázalé kontury krajiny, skromné živočišné organismy, pomalu rostoucí krystaly. Onou tkání může být živé lidské tělo, chápané jako prostupná schránka duševních a smyslných impulsů. Onou tkání mohou být živelné jevy, podmiňující náš fyzický život – proudící voda, padající déšť, dusivé horko. Onou tkání může být i plynoucí čas s jeho střídajícími se obdobími – noc, den, předjaří, léto a zima. A pak v samém nitru se jeví tkáň paměti, vzpomínání, osamělého a kontemplativního bdění. Ouhelova malířská a kresebná tkáň je naléhavou ozvěnou existence samotné, a stejně jako existence odmítá být zkrocená předvídatelností.

Ouhelův obraz vnímáme jako soustředěnou arénu intuitivního formulování řeči tvaru a barvy. Znak a gesto, jak bylo již poznamenáno, jsou zde mnohdy z jedné matérie. Autorova koloristická exprese, vyjadřovaná v poslední době převážně silnými, téměř jednolitými plochami, svědčí o tom, jak (podle vlastních slov) aktivně „nuří barvy k sousedství“. Vnímáme jeho obraz jako věrný záznam toho, jak konkretizuje své nevyčtené představy o sobě a o světě, jak překonává (po každé trochu jinak) obtížnosti, zakleté v nelehké cestě k tvůrčímu sebevyjádření. V tomto nekončícím zápase vnitřního dobývání se k čistému výrazu, k oprostěnému „jádro věci“, spočívá cenný aspekt Ouhelova díla – jak ostatně dokazuje kolekce nových prací představených na jeho druhé výstavě v Galerii Magna. Obraz Ivana Ouhela v sobě nese jemné napětí hledání a objevování

v pružném (nikoliv však nestrukturovaném) prostoru vlastních myšlenek a pocitů; nekládá do něj jen čitelné, prožité skutečnosti, mnohdy naopak své obrazy naplňuje pocitem očekávání z něčeho, co zatím jen tuší. (A příjemně napínavé tušení něčeho, co teprve bude, je přece z lidských pocitů jeden z nejryzejších, přitom jakoby toto tušení zcela chybělo v citovém rejstříku současného umění).

Ouhelova citlivost je něčím jako napnutá struna zachycující rytmy, rezonance a dění, které se odehrávají mimo pozornost „běžného“ citění. V rozechvělosti tak příznačné pro jeho tvorbu cítíme tichý hlas toho, co se děje nepovšimnutě pod povrchem, pod kůží. Vznik, klíčení, růst, trvání, pohyb, hmat, posléze i zánik – doslova i pomyslně – to vše přenáší Ivan Ouhel na živou půdu obrazové plochy. Jde mu o průnik do nejtímnější hmoty vlastní senzibility a její následné uchopení ve výtvarném artefaktu – ať již v malbě, kresbě, grafice či trojrozměrném objektu. Jeho práce se mnohdy zdají být dokonce prosvětleny odněkud zevnitř, což je snad umožněno tím, že v plném uznání všudypřítomných procesů přírodní proměny se samy stávají součástí těchto proudů skryté energie. Autor tím podává niternou zprávu o našem společném prostředí jako o místě neustálého tvoření, které věčně vynáší nové a nové jevy na svět. V tomto místě se všechny živly, tak jako svět samotný, podřizují všemocnému zákonu proměnlivosti. Z vědomí této skutečnosti vyplývá ta nejpůsobivější metaforická sdělení.

U Ouhela se takto dostáváme ke zdroji toho, proč umění vzniká a jaké má opodstatnění. Můžeme v této souvislosti říci, že umění je činem, který spojuje tělo s duchem. Je způsobem, kterým se člověk vyjadřuje na nejvyšší, ale zároveň na nejkřehčí úrovni, tam, kde se hmota a neznámo sjednocují. V umění, jehož podoby nám Ivan Ouhel přináší, jsou úsilí hmoty a soustředění ducha naprosto nerozlučitelná.

Richard Drury

Galerie Magna, Bieblova 3, 702 00 Ostrava / výstava potrvá od 14.5. do 18.6.2008

Tento projekt je realizován za finanční podpory statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz

Oranžová, 2007, olej na plátně, 155 x 175 cm